

HVA- talouspalveluiden sekä palkanlaskennan palvelukeskuksen selvitystyöhön liittyminen

Nina Nikkinen

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Tausta: vaihtoehtoiset tavat järjestää talous- ja palkkahallinnon palvelut

- Oma toimintana
- Yksityinen toimija
 - Syys-lokakuussa 2023 tutkittiin Länsi-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Vantaa-Keravan hyvinvointialueiden toimesta mahdollisia vaihtoehtoisia tapoja järjestää talous- ja palkkahallinnon palvelut, jotka hyvinvointialueet ostavat tällä hetkellä Sarastialta.
 - Toimeksiannon aikana tavattiin neljä taloushallinnon ja kuusi palkkahallinnon markkinatoimijaa tavoitteena selvittää, löytyykö markkinoilta yhtä tai useampaa toimijaa, joilla on kyky, valmius ja halukkuus palvella hyvinvointialuetta asiakkaana.
 - Tavatuista markkinatoimijoista yhdelläkään ei ole täyttä palveluvalmiutta tällä hetkellä, vaan jokaisen tulisi investoida hyvinvointialueen palvelun kehittämiseen joko järjestelmissä tai osaamisessa tai molemmissa
- Jatkaa Sarastian kanssa / palvelukeskustoimijan kanssa

Taustaa

- › Sarastia Oy toimii omistaja-asiakkaidensa sidosyksikkönä.
 - Sillä on lähes 300 julkisoikeudellista yhteisöä omistajina.
 - Näistä 17 omistaa enemmän kuin 1 % yhtiön osakkeista ja vain kaksi yli 10 %.
- › Yhtiöllä on merkittäviä asiakkaita, joiden omistusosuus yhtiön osakkeista on alle 10 %.
 - Vuotuiset ostot näillä merkittävillä asiakkailla ovat miljoonia euroja.
- › Hankintalain soveltamiseen liittyvä oikeuskäytäntö ja lain muospaineet ovat kaventamassa sidosyksikkö asemaa siten, Sarastia ei olisi sen merkittävien omistaja-asiakkaiden sidosyksikkö.
 - Vaikka Markkinaoikeuden päätös ei ole lainvoimainen, odotusarvo on, että KHO tulee tekemään samansuuntaisen päätöksen <12 kk:n sisään.
 - Päätöksen lainvoimaisuus ei tarkoita sitä, että nykyisiä sopimuksia ei voitaisi edelleen soveltaa, mutta on odotettavissa, että lähivuosina sidosyksikköaseman kriteerejä tullaan kiristämään, eikä se enää toteudu pienillä omistusosuuksilla.
- › **Sarastia on aloittanut prosessin, jossa selvitetään vaihtoehto toteuttaa HVA:eita koskeva yritys- ja omistusjärjestely, jolla asiakasomistajilla olisi vähintään 10 % omistusosuudet heille palveluja tuottavissa yhtiöissä.**
 - **Ohjaamalla kuin omaansa varmistettaisiin sidosyksikköasema.**
 - **Mikäli osakkaita on yhtiössä vähemmän kuin 10, kasvavat omistusosuudet.**
- › Palvelut olisivat Tahe- ja muita tukipalveluita sekä hankintapalveluita (hankinta- ja kilpailutuspalvelut).
 - Järjestelyn vahva arvolupaus on alentaa merkittävästi hintoja ja parantaa laatua. Tähän on hyvät edellytykset, kun asiakaskunta on koherentti ja harmonisointi pidemmälle vietyä kuin nyt.

Taustaa Sarastiasta

- Keusote hankkii talous- ja palkkapalveluita sidosyksikkö Sarastialta. Keusotella on 3151 osaketta omistusosuuden ollessa 0,09 %.
- Hallitusohjelmassa sidosyksikkötoiminta pienillä omistusosuuksilla ja ohjausmahdollisuuksilla on kyseenalaistettu. Keusote on ollut mukana markkinakartoituksessa, jonka lopputuloksena tunnistettiin ,ettei yksityisistä toimijoista yhdelläkään ei ole täyttä palveluvalmiutta tällä hetkellä, vaan jokaisen tulisi investoida hyvinvointialueen palvelun kehittämiseen joko järjestelmissä tai osaamisessa tai molemmissa.
- Sarastia on suunnitellut osittaisjakautumista/uuden HVA palvelukeskuksen perustamiseksi ja hakee 3-5 hyvinvointialuetta ankkuriorganisaatioiksi (Satakunta, Kymsote, Keusote, Vake, Luvn?).
- Yhtiöön tulisi sijoittaa mahdollisesti omaa pääomaa noin puoli miljoonaa tai jos hyödynnetään velkapääomaa niin vähemmän + oma käyttöönoton projektitiimi.
- Keusoten talous- ja palkkahallinnon kulut ovat vuonna 2024 n. 3,7 M€, joista palkkapalvelut on 1,3 M€. Hankimme Sarastialta myös useita eri järjestelmiä talous- ja palkanlaskentapalveluun liittyvien järjestelmien lisäksi mm. työvuorosuunnitteluun, turvallisuusilmoitusten tekoon

Järjestelyn toteuttaminen edellyttää

Järjestely voidaan toteuttaa esimerkiksi osittaisjakautumisella tai vaihtoehtoisesti Sarastia Oy perustaa uuden yhtiön, johon se siirtää HVA-liiketoiminnan ja jonka osakkeet se myy hyvinvointialueille.

- Uuden yhtiön perustamisen edellytys on 3-5 (4-5) toimijan sitoutuminen (ankkuriomistajuus) lähtötilanteessa. Myöhemmin omistajamäärä voi kasvaa muutamalla toimijalla.
- Kaikilla toimijoilla olisi hallituspaikka ja ne ohjaisivat yhtiötä kuin omaansa. 10 %:n sijaan kiinnittyminen todelliseen määräysvaltaan ja omistusosuudetkin suurempia.

Hyödyt

- Keskittynyt omistus ja jämäkkä ohjaus
- Mahdollisuus hyvään asiakaskokemukseen ja merkittävästi nykyistä yksikköhintatasoa alempaan hintatasoon (PWC-arvio, omat markkina- ja muut hintavertailut)
- Toimiva ratkaisu sääntely-ympäristön asettamiin muutosvaatimuksiin
- Mikä muutoin muuttuu Sarastia Oy:n aikaan:
 - Osaajamitoitus arvioidaan nykytilan ja asiakastarpeen kautta
 - Kevyt yleishallinto, vähän fyysisiä tiloja tarpeen mukaisissa paikoissa
 - Fokusoitunut asiakkuudenhoito (ei yli, eikä ali, vaan täsmä-)
 - Järjestelmien harmonisointi mutta myös vahva sisäinen kehitys
 - Ja tarkoituksenmukaiset sopimukset joka suuntaan

→Edellä mainitulla toiminnan optimoinnilla on mahdollista lisätä tehokkuutta nykyiseen nähden, mikä näkyisi esimerkiksi palkkapussin hinnassa – **10 €/palkkapussi, missä yli 20 % säästö nykytilaan nähden.**